

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2022. június 22.*

Tartalomjegyzék

I.	Jogi háttér	4
	A. Az uniós jog	4
	1. Az élőhelyvédelmi irányelv	4
	2. A madárvédelmi irányelv	5
	B. A szlovák jog	6
	1. A természet megőrzéséről szóló törvény	6
	2. Az erdőről szóló törvény	8
II.	A pert megelőző eljárás	11
III.	A keresetről	12
	A. Az első, az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének az ezen irányelv 7. cikkével összefüggésben értelmezett (3) bekezdésének a megsértésére alapított kifogásról	12
	1. A felek érvei	12
	2. A Bíróság álláspontja	15
	a) Az elfogadhatóságról	15
	b) Az ügy érdeméről	17
	1) Előzetes észrevételek	17
	2) Az első kifogásnak az EP-kre vonatkozó első részéről	18
	3) Az első kifogásnak a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágásokra vonatkozó második részéről	18

* Az eljárás nyelve: szlovák.

4) Az első kifogásnak az erdőket fenyegető veszélyek megelőzését és a kártevők által okozott károk következményeinek a kiküszöbölését célzó intézkedésekre vonatkozó harmadik részéről	19
B. A második, az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének az ezen irányelv 7. cikkével összefüggésben értelmezett (2) bekezdésének a megsértésére alapított kifogásról	20
1. A felek érvei	20
2. A Bíróság álláspontja	22
a) Az elfogadhatóságról	22
b) Az ügy érdeméről	23
C. A harmadik, a madárvédelmi irányelv 4. cikke (1) bekezdésének megsértésére alapított kifogásról	25
1. A felek érvei	25
2. A Bíróság álláspontja	26
a) Az elfogadhatóságról	26
b) Az ügy érdeméről	27
IV. A költségekről	29

„Tagállami kötelezettségszegés – 92/43/EGK irányelv – A 6. cikk (2) és (3) bekezdése – A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelme – 2009/147/EK irányelv – A 4. cikk (1) bekezdése – A vadon élő madarak védelme – Siketfajd (*Tetrao urogallus*) – Erdőgazdálkodási programok – Vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágások – A hatásaik megfelelő vizsgálata – Natura 2000 területek – A siketfajd megőrzésére kijelölt különleges védelmi területek – Az élőhelyek károsodását megakadályozó intézkedéseknek és a különleges védelmi intézkedéseknek a bizonyos területeken fennálló hiánya”

A C-661/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt 2020. december 5-én

az **Európai Bizottság** (képviselik: C. Hermes és R. Lindenthal, meghatalmazotti minőségben)

felperesnek

a **Szlovák Köztársaság** (képviseli: B. Ricziová, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: I. Ziemele tanácselnök, A. Arabadjiev, az első tanács elnöke (előadó), és P. G. Xuereb bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetlevelében az Európai Közösségek Bizottsága annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Szlovák Köztársaság:

- a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (HL 1992. L 206., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.; a továbbiakban: élőhelyvédelmi irányelv) 6. cikkének a 7. cikkével összefüggésben értelmezett (3) bekezdése értelmében, mivel az erdőgondozási programokat (a továbbiakban: EP) és azok módosításait, a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágásokat, valamint az erdőket fenyegető veszélyek megelőzését és a természeti katasztrófák által okozott károk következményeinek a kiküszöbölését célzó intézkedéseket mentesítette azon kötelezettség alól, hogy abban az esetben, ha jelentős hatást gyakorolhatnak a Natura 2000 területekre, azok tekintetében az érintett területre gyakorolt hatásaik megfelelő vizsgálatára kerüljön sor e területek megőrzéssel kapcsolatos célkitűzéseire tekintettel;
- az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének a 7. cikkével összefüggésben értelmezett (2) bekezdése értelmében, mivel nem hozta meg a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy megakadályozza az élőhelyek károsodását és a jelentős hatásokkal járó megzavarásokat a siketfajd (*Tetrao urogallus*) megőrzésére kijelölt különleges védelmi területeken (a továbbiakban: KVT) (Nízke Tatry SKCHVU018 KVT, Tatry SKCHVU030 KVT, Velká Fatra SKCHVU033 KVT, Muránska planina-Stolica SKCHVU017 KVT, Chočské vrchy SKCHVU050 KVT, Horná Orava SKCHVU008 KVT, Volovské vrchy SKCHVU036 KVT, Malá Fatra SKCHVU013 KVT, Poľana SKCHVU022 KVT, Slovenský Raj SKCHVU053 KVT, Levočské vrchy SKCHVU051 KVT és Strážovské vrchy SKCHVU028 KVT);
- a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2010. L 20., 7. o.; a továbbiakban: madárvédelmi irányelv) 4. cikkének (1) bekezdése értelmében, mivel nem hozta meg a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyére alkalmazandó különleges védelmi intézkedéseket az e faj megőrzésére kijelölt KVT-ken annak érdekében, hogy biztosítsa az említett faj fennmaradását és szaporodását az elterjedési területén (Nízke Tatry SKCHVU018 KVT, Tatry SKCHVU030 KVT, Velká Fatra SKCHVU033 KVT, Muránska planina-Stolica SKCHVU017 KVT, Volovské vrchy SKCHVU036 KVT, Malá Fatra SKCHVU013 KVT és Levočské vrchy SKCHVU051 KVT),

a Szlovák Köztársaság nem teljesítette a rá háruló kötelezettségeket.

I. Jogi háttér

A. Az uniós jog

1. Az élőhelyvédelmi irányelv

- 2 Az élőhelyvédelmi irányelv 2. cikkének (2) bekezdése a következőket írja elő:

„(2) Az irányelvnek megfelelően hozott intézkedések célja a közösségi érdekelttségű [helyesen: jelentőségű] természetes élőhelyek, valamint vadon élő állat- és növényfajok kedvező védettségi helyzetének fenntartása, illetve helyreállítása.”

- 3 Ezen irányelv 6. cikkének szövege a következő:

„(1) A tagállamok megállapítják a különleges természetvédelmi területek [helyesen: különleges természetmegőrzési területek] védelméhez szükséges intézkedéseket, megfelelő esetben beleértve a kifejezetten az egyes természeti területekre kidolgozott vagy más fejlesztési tervek részét képező intézkedési terveket, továbbá olyan törvényi [helyesen: jogszabályi], közigazgatási vagy szerződéses aktusokat [helyesen: intézkedéseket] is, amelyek az adott természeti területen megtalálható, az I. mellékletben szereplő természetes élőhelytípusok, illetve a II. mellékletben szereplő fajok ökológiai szükségleteinek megfelelnek.

(2) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a különleges természetvédelmi területeken [helyesen: különleges természetmegőrzési területeken] található olyan természetes élőhelytípusok és olyan fajok élőhelyei károsodásának és megzavarásának megakadályozására [helyesen: a természetes élőhelytípusok és fajok élőhelyei károsodásának, valamint olyan fajok megzavarásának megakadályozására], amelyek céljára az egyes területeket kijelölték, amennyiben a zavarás mértéke ezen irányelv céljaira tekintettel jelentős hatással lehet.

(3) Figyelembe véve az adott természeti terület védelmével [helyesen: megőrzésével] kapcsolatos célkitűzéseket, megfelelő vizsgálatot kell folytatni minden olyan terv vagy program [helyesen: projekt] hatásait illetően, amely nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen a természeti terület kezeléséhez, de akár önmagában, akár pedig más terv vagy program [helyesen: projekt] részeként valószínűleg jelentős hatással lesz arra. A természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának eredményét figyelembe véve, továbbá a (4) bekezdés rendelkezéseinek értelmében [helyesen: rendelkezéseire is figyelemmel] az illetékes nemzeti hatóságok csak azután hagyják jóvá az érintett tervet vagy programot [helyesen: projektet], ha megbizonyosodtak arról, hogy az nem fogja hátrányosan befolyásolni az érintett természeti terület épségét, és miután – adott esetben – kikérték a lakosság véleményét is.

(4) Amennyiben a természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának kedvezőtlen eredménye ellenére valamely elsődlegesen fontos, társadalmi vagy gazdasági jellegű közösségi érdekre figyelemmel [helyesen: valamely nyomós közérdeken alapuló kényszerítő okra, köztük társadalmi vagy gazdasági jellegű okokra is figyelemmel] – alternatív megoldás hiányában – mégis végre kell hajtani egy tervet vagy programot [helyesen: projektet], a tagállam minden szükséges kiegyenlítő intézkedést megtesz a Natura 2000 általános egységességének megóvása érdekében. A tagállam az elfogadott kiegyenlítő intézkedésekről értesíti a Bizottságot.

Amennyiben az érintett természeti terület elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust foglal magában, és/vagy veszélyeztetett faj élőhelyéül szolgál, kizárólag az emberi egészséggel, a közbiztonsággal vagy a környezet szempontjából elsődlegesen fontos előnyökkel kapcsolatos, továbbá – a Bizottság véleménye szerint – a közérdek kényszerítő indokain alapuló szempontokat lehet érvényesíteni [helyesen: nyomós közérdeken alapuló kényszerítő okokra lehet hivatkozni].”

4 Az említett irányelv 7. cikke értelmében:

„A 4. cikk (1) bekezdése alapján besorolt vagy a 4. cikk (2) bekezdése értelmében annak megfelelően elismert területek tekintetében ezen irányelv alkalmazásának napjától, illetve – amennyiben az későbbi időpontra esik – azon időponttól számítva, amikor a tagállam [a vadon élő madarak védelméről szóló, 1979. április 2-i 79/409/EGK tanácsi irányelv (HL 1979. L 103., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 98. o.)] értelmében végrehajtja, illetve elismeri a besorolást, a [79/409] irányelv 4. cikke (4) bekezdésének első mondatából eredő kötelezettségek helyébe ezen irányelv 6. cikkének (2), (3) és (4) bekezdéséből eredő kötelezettségek lépnek.”

2. A madárvédelmi irányelv

5 A madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„(1) Az I. mellékletben említett fajok fennmaradásának és szaporodásának biztosítása érdekében elterjedési területükön az élőhelyüket érintő különleges védelmi intézkedésekre van szükség.

Ebben az összefüggésben figyelembe kell venni:

- a) a kipusztulással fenyegetett fajokat;
- b) az élőhelyük meghatározott változásaira érzékeny fajokat;
- c) a kis állományuk vagy korlátozott helyi elterjedésük miatt ritkának minősített fajokat;
- d) az élőhelyük egyedi jellege miatt különleges figyelmet érdemlő egyéb fajokat.

Az állományszintek változásának irányát és ingadozásait az értékelések háttér-információjaként figyelembe kell venni.

A tagállamok a mennyiségük és méretük szerint legalkalmasabb területeket e fajok védelme érdekében különleges védelmi területté minősítik, figyelembe véve a fajok védelmi szükségleteit azokon a földrajzilag meghatározott tengeri és szárazföldi területeken, ahol ezt az irányelvet alkalmazni kell.”

6 Azon állatfajok között, amelyekre az elterjedési területükön való fennmaradásuk és szaporodásuk érdekében az élőhelyüket érintően különleges védelmi intézkedések vonatkoznak, és amelyeknek a listáját az említett irányelv I. melléklete tartalmazza, többek között a siketfajd (*Tetrao urogallus*) is szerepel.

B. A szlovák jog

1. A természet megőrzéséről szóló törvény

- 7 A zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny (a természet és a táj megőrzéséről szóló 543/2002. sz. törvény) 2019. március 24-én hatályos változata (a továbbiakban: a természet megőrzéséről szóló törvény) a 4. §-ának (1) és (2) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„(1) Aki olyan tevékenységet végez, amely a növényeket, az állatokat vagy azok élőhelyeit veszélyeztetheti, károsíthatja vagy elpusztíthatja, köteles oly módon eljárni, hogy elkerülje azok szükségtelen halálát, károsítását vagy elpusztítását.

(2) Ha az (1) bekezdésben említett tevékenységek valamelyike növényfajok és állatfajok fennmaradását veszélyezteti, vagy azok degenerációját, szaporodási képességének a megzavarását, vagy állományának a kihalását okozza, a természet és a táj megőrzése területén illetékes állami hatóság (a továbbiakban: természetvédelmi hatóság) e tevékenységet előzetes figyelmeztetés keretében korlátozza vagy megtiltja.”

- 8 E törvénynek a 2020. január 1-jétől hatályos 356/2019. sz. törvénnyel módosított változata a 26. §-ának (5) és (6) bekezdésében a következőket írja elő:

„(5) Madárvédelmi területen tilos minden olyan tevékenység, amely kedvezőtlen hatást gyakorolhat a terület védelmi intézkedések tárgyát képező fajaira. A 14. § (6) és (7) bekezdésének rendelkezései értelemszerűen alkalmazandók a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágásnak és az erdővédelmi intézkedéseknek az ötödik szinttől eltérő védettségű madarak bármely védelmi területén való végrehajtására.

(6) A kormány rendelettel osztályozza a közösségi jelentőségű madárfajok azon élőhelyeit és a vándormadarak azon élőhelyeit, amelyek a madárvédelmi területek ornitológiai területeinek jóváhagyott listáján szerepelnek, és megállapítja a madárvédelmi területek határait, valamint az (5) bekezdésben említett tevékenységek listáját, ideértve az e tevékenységek végzésére vonatkozó területi és időbeli korlátozásokat is.”

- 9 A természet megőrzéséről szóló törvény a 28. §-ának (4)–(9) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„(4) A regionális központ körzeti hatósága a (3) bekezdésben említett projekttervek vagy projektek vonatkozásában szakvéleményt ad ki arra vonatkozóan, hogy fennáll-e a lehetősége a védett területek hálózatának területére gyakorolt jelentős hatásnak. Ha a tervet vagy a projektet több régió területén kell megvalósítani, e véleményt azon régió központjának a körzeti hatósága adja ki, amelynek területén a terv vagy a projekt legnagyobb részét végre kell hajtani. A minisztérium vagy a regionális központ körzeti hatósága a saját kezdeményezésére is kiadhat szakvéleményt abban az esetben, ha az ilyen vélemény kibocsátására irányuló kezdeményezést olyan eljárás során azonosították, amely a jelen törvény szerinti eltérés engedélyezésére, vagy a jelen törvény szerinti hozzájárulás vagy nyilatkozat kibocsátására irányul. Ha a szakvélemény szerint valamely terv vagy projekt önmagában, illetve más tervvel vagy projekttel együtt jelentős hatást gyakorolhat e területre, e terv vagy projekt vonatkozásában a különös jogszabályokkal összhangban hatásvizsgálatot kell végezni.

(5) Terv vagy projekt csak akkor hagyható jóvá vagy engedélyezhető, ha a különös jogszabályokkal összhangban elvégzett hatásvizsgálat eredményei alapján bizonyítható, hogy az nem fogja hátrányosan befolyásolni a védett területek hálózata területének épségét az e terület védelmét érintő célkitűzések tekintetében (a továbbiakban: a terület épségének hátrányos befolyásolása).

(6) Az olyan terv vagy projekt, amely a terület épségét hátrányosan befolyásolhatja, csak abban az esetben hagyható jóvá vagy engedélyezhető, ha bebizonyosodik, hogy nincs más alternatív megoldás, és azt nyomós közérdeken alapuló kényszerítő okok miatt kell végrehajtani, ideértve a társadalmi vagy gazdasági jellegű okokat is. Ebben az esetben kiegyenlítő intézkedéseket kell elfogadni a védett területek európai hálózata általános egységessége védelmének a biztosítása érdekében.

(7) Amennyiben a védett területek hálózatában elsődleges fontosságú élőhelyek vagy veszélyeztetett fajok vannak jelen, az olyan tervet vagy projektet, amely a terület épségét hátrányosan befolyásolhatja, csak a közegészséghez és a közbiztonsághoz, illetve kiemelten jelentős kedvező környezeti hatásokhoz kapcsolódó, nyomós közérdeken alapuló kényszerítő okok alapján, vagy egyéb olyan, nyomós közérdeken alapuló kényszerítő okok alapján lehet jóváhagyni vagy engedélyezni, amelyeket az Európai Bizottság véleménye ilyeneknek minősít.

(8) Azt a kérdést, hogy a terület épségét hátrányosan befolyásoló terv jóváhagyása vagy az ilyen projekt engedélyezése nyomós közérdeknek minősül-e, a kormány dönti el a minisztérium által az azon központi kormányzati szerv kérelmére előterjesztett javaslat alapján, amelyhez a jóváhagyott terv vagy projekt tartozik. A kérelemnek tartalmaznia kell a javasolt kiegyenlítő intézkedések terjedelmére és helyére, valamint az azok végrehajtásához szükséges finanszírozás összegére vonatkozó információkat, valamint a minisztériumnak a javasolt intézkedéseknek az információkban foglalt terjedelmére és helyére vonatkozó véleményét. Az információkat a projektgazda készíti el, és a véleményt a minisztérium a projektgazda kérelmére adja ki.

(9) A kiegyenlítő intézkedésekre vonatkozó javaslatot a projektgazda költségére egy természetvédelmi szervezet dolgozza ki, vagy egy hatáskörrel rendelkező szakértő [55. §] egy természetvédelmi szervezettel együttműködve. A projektgazda a kiegyenlítő intézkedésekre irányuló javaslatához a terv vagy projekt jóváhagyása vagy engedélyezése előtt köteles a minisztérium jóváhagyását kérelmezni.”

10 E törvény a 85. §-ának (3) és (4) bekezdésében a következőket írja elő:

„(3) Olyan eljárás esetében, amelynek tárgya kötelezettségek különleges jogszabály alapján való biztosítása, a természetvédelmi hatóság legkésőbb a tervezett tevékenység időpontjában határoz, ha a kérelmet a 82. § (1) bekezdésének megfelelően a tervezett tevékenység megkezdése előtt legalább 30 nappal nyújtották be.

(4) Amennyiben a természetvédelmi hatóság nem hoz határozatot a (3) bekezdésnek megfelelően, úgy kell tekinteni, hogy a kérelemnek helyt adó határozatot hozott.”

11 A 2020. január 1-jétől hatályos 356/2019. sz. törvénnyel módosított, a természet megőrzéséről szóló törvény 104 g. §-ának (4) és (11) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„[...]

(4) A 13. § (1) bekezdésének c) pontjában és az 14. § (1) bekezdésének l) pontjában előírt tilalmak nem alkalmazandók az olyan erdőgondozási programok keretében végzett tevékenységekre, amelyek tekintetében a különös szabályozásnak megfelelően 2019. december 31. előtt jegyzőkönyv készült.

[...]

(11) A természetvédelmi szervezet [a 65. § a) pontja] legkésőbb 2020. december 31-én értékeli az európai természetmegőrzési területek hálózatának területein a (10) bekezdéssel összhangban jóváhagyott erdőgondozási programokban előírt fakivágások hatásait, és e határidőn belül kérelmezi a természetvédelmi hatóságnál az 14. cikk (6) és (7) bekezdése alapján való határozathozatalt abban az esetben, ha e fakivágások végrehajtása kedvezőtlen hatást gyakorolhat a területre vonatkozó védelmi intézkedések tárgyát képező fajokra, vagy a természetvédelmi hatóságnak javaslatot tesz arra, hogy kérje az erdőgondozási program módosítását annak érdekében, hogy abba olyan intézkedések kerüljenek, amelyek az ilyen kedvezőtlen hatásokat kizárják.”

2. Az erdőről szóló törvény

- 12 A zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch (az erdőről szóló 326/2005. sz. törvény) 2019. március 24-én hatályos változatának (a továbbiakban: az erdőről szóló törvény) 14. §-a szerint:

„(1) A különleges célú erdők azok az erdők, amelyeket ilyeneknek nyilvánítanak, amelyek célja a társadalom, jogi személyek vagy természetes személyek sajátos szükségleteinek a kielégítése, és amelyek esetében a gazdálkodási módszerek jelentősen eltérnek a szokásos gazdálkodáshoz képest (a továbbiakban: különleges gazdálkodási rendszer).

(2) Az erdő különleges célú erdőnek nyilvánítható:

- a) az I. és II. szakasz védelmi területein, ahol a felszíni vagy felszín alatti víz kitermelése során a vízforrás bősége és minősége csak különleges gazdálkodási rendszerrel biztosítható;
- b) a természetes ásványvizek védelmi területein és a fürdőhelyek belső termálterületén;
- c) a fontos egészségügyi, kulturális vagy rekreációs funkcióval rendelkező városkörnyéki és egyéb erdők esetében;
- d) a fácannevelő telepeken, és a párosujjú patások tenyésztése céljából lekerített területeken;
- e) a védett területeken, a közösségi jelentőségű területeken és a védett fajokkal rendelkező erdőterületeken;
- f) a kijelölt erdészeti génrezervátumok esetében;
- g) erdészeti kutatás és képzés céljából;
- h) olyan erdők esetében, amelyek különös jogszabályok értelmében a honvédelmi feladatok ellátásához szükségesek (a továbbiakban: katonai erdők).

(3) Ha valamely erdőt közérdekből a (2) bekezdés e) pontja értelmében vett különleges célú erdőnek nyilvánítanak, különleges gazdálkodási rendszerre vonatkozó javaslat kerül kidolgozásra az erdők állapotáról szóló, a kérelmező vagy az általa megbízott szervezet részvételével elvégzett átfogó tanulmány (a 38. § (2) bekezdésének b) pontja) keretében.”

13 E törvény 23. §-ának (6)–(10) bekezdése a következőket írja elő:

„(6) Amennyiben a véletlenszerű fakitermelés meghaladja az erdőgazdálkodási program keretében az érintett erdőgazdasági üzem vagy az érintett tulajdonos vonatkozásában kitermelésre előírt teljes famennyiség 1/20-át, vagy azt az erdőgazdálkodó nem tudja elvégezni hat hónapon belül, az erdőgazdálkodó a végrehajtásra vonatkozóan ütemterv-tervezetet készít, és azt jóváhagyás céljából benyújtja a nemzeti erdészeti hatósághoz. A nemzeti erdészeti hatóság tájékoztatja a nemzeti természet-és tájvédelmi hatóságot az eljárás megindításáról. A véletlenszerű kitermelésre vonatkozó programot jóváhagyó határozat elleni jogorvoslati kérelemnek nincs halasztó hatálya.

(7) Az 50 évnél régebbi réten kitermelt famennyiség nem haladhatja meg 15%-nál nagyobb mértékben azt a mennyiséget, amely az erdőgazdálkodási programban ajánlott. Ha a kitermelt fa mennyisége, beleértve a holt és tartósított fákat is, eléri az erdőgazdálkodási programban ajánlott, 15%-kal növelt kitermelési mennyiséget, az erdészeti hatóság továbbra is végezhet véletlenszerű kitermelést vagy további kitermelést.

(8) A fakitermelés nem haladhatja meg az erdészeti létesítmény erdőgazdálkodási programja [a 39. § (3) bekezdése] keretében kitermelésre előírt teljes famennyiséget. Ha valamely erdészeti létesítmény több erdőgazdálkodót is magában foglal, egyikük sem lépheti túl a tulajdonosi egység vagy az állomány tekintetében kitermelésre előírt teljes famennyiséget.

(9) A (8) bekezdésben említett teljes famennyiség véletlenszerű vagy rendkívüli kitermelés útján való túllépése esetén az erdőgazdálkodó a következőket végezheti:

- a) vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakitermelés (a 22. § (3) bekezdésének a) pontja) az erdőgazdálkodási program módosítását követően (a 43. § (2) és (3) bekezdése);
- b) véletlenszerű kitermelés;
- c) rendkívüli kitermelés; vagy
- d) a gazdasági intézkedésekre vonatkozó terv feladatai (a 40. § (2) bekezdésének c) pontja), az erdőgazdálkodási program naprakésszé tételével [a 43. § (4) bekezdése].

(10) A szándékos fakitermelés az erdőtakaró területét nem csökkentheti a teljes erdőtakaró 7/10-e alá; ez a rendelkezés nem alkalmazandó, ha:

- a) a cél az erdőtakarónak a regeneráló kitermeléssel való csökkentése;
- b) az erdőt rekonstruálják; vagy
- c) ez a védett vagy a különleges gazdálkodási rendszer keretébe tartozó erdők funkcionális irányultságából következik.”

14 Az említett törvény 28. §-ának (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az erdőgazdálkodónak az erdőkben okozott károk elkerülése érdekében megelőző intézkedéseket, a kártevők okozta károkkal szemben pedig védelmi intézkedéseket kell tennie, különösen:

- a) gondoskodnia kell arról, hogy a kártevők és az azok által okozott erdei károk feltűnését és fejlődését észlelik és nyilvántartásba veszik; túlzott késedelem esetén köteles haladéktalanul értesíteni az erdészeti hatóságokat és az állami erdővédelmi ellenőrző szervezetet [29. §];
- b) megelőző intézkedéseket kell tennie a biotikus zavarok túlzott elterjedésének megakadályozása, valamint az erdőállomány stabilitásának és ellenállóképességének a biztosítása érdekében;
- c) elsődlegesen az erdőállomány beteg és károsult, olyan fáit kell eltávolítani, amelyek fokozott biotikus zavarok forrásai, kivéve az ötödik védelmi szintű területeken;
- d) a környezetbarát erdővédelmi gyakorlatokat és termékeket kell előnyben részesítenie, különös hangsúlyt fektetve a biotikus kártevők által okozott károk elleni védelem területén alkalmazott biológiai és biotechnikai gyakorlatra;
- e) a légszennyeződés hatása alatt álló erdők esetében a légszennyezés hatásainak enyhítése érdekében az erdőgazdálkodási programban meghatározott gazdasági intézkedéseknek megfelelően kell gazdálkodnia;
- f) intézkedéseket kell tennie a vadkár okozta károk megelőzése érdekében;
- g) megelőző intézkedéseket kell tennie az erdőtüzek ellen;
- h) az erdőt oly módon kell kezelnie, hogy ne veszélyeztesse más tulajdonos erdőit;
- i) tiszteletben kell tartania a nemzeti erdészeti hatóság vagy az állami erdővédelmi ellenőrző szervezet (29. §) által előírt egyéb erdővédelmi intézkedéseket.

(2) Az erdőt fenyegető veszély vagy kártevők által okozott kár esetén az erdőgazdálkodó köteles a saját költségére sürgős intézkedéseket tenni az erdőt fenyegető veszély megelőzése és a károk következményeinek helyreállítása érdekében; az ötödik védelmi szintű területeken e kötelezettség csak a nemzeti természet-és tájvédelmi hatóság által hozott, eltérést engedélyező határozat hatálybalépését követően teljesíthető.”

15 Ugyanezen törvénynek a 2020. január 1-jétől hatályos 355/2019. sz. törvénnyel módosított változata a 41. §-ának (13) bekezdésében a következőket írja elő:

„Az erdőgondozási programra vonatkozó javaslatot az erdészeti hatóság olyan határozat útján hagyja jóvá, amely mellékletként átveszi a erdőgondozási programot azt követően, hogy az erdészeti hatóság információs rendszerének kezelője [45. §] olyan tanúsítványt ad ki, amely igazolja az erdőgondozási programra vonatkozó javaslatban szereplő digitális és grafikus adatok közötti kapcsolatok helytállóságát és megfelelőségét, valamint az érintett szervezeti egységeknek a (8) bekezdés alapján megfogalmazott észrevételeknek és követelményeknek való megfelelés ellenőrzéséről szóló kötelező véleményét követően; ha a védett területek európai hálózatának a területeiről van szó, az erdészeti

hatóság a határozatát ezenfelül olyan értékelésre is alapítja, amelyet különös jogszabályok alapján végeznek el (a módosított, a természet megőrzéséről szóló sz. törvény 28. §-ára hivatkozó 57aa. sz. megjegyzés), és amely javaslatot tesz olyan intézkedésekre, amelyek annak biztosítását célozzák, hogy az erdőgondozási program végrehajtása e területekre nem fog kedvezőtlen hatásokat gyakorolni. [...]"

II. A pert megelőző eljárás

- 16 A Bizottsághoz 2017-ben számos panasz érkezett azzal kapcsolatban, hogy Szlovákiában a siketfajd (*Tetrao urogallus*) védelme céljából kijelölt tizenkét KVT-n belül túlzott mértékű, és e védett faj védettségi állapotát érintő fakitermelésre kerül sor.
- 17 A Bizottság a 2017 októberében, 2018 februárjában, valamint 2018. május 31-től június 1-jéig tartott találkozókön több alkalommal felhívta a Szlovák Köztársaságot, hogy feleljen meg az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke (3) bekezdésének.
- 18 2018. július 19-én a Bizottság az EUMSZ 258. cikknek megfelelően felszólító levelet küldött e tagállamnak, amelyben rámutatott arra, hogy az említett tagállam nem teljesítette az élőhelyvédelmi irányelvből és a madárvédelmi irányelvből eredő kötelezettségeit, mivel az EP-k, a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágások, valamint az erdőket fenyegető veszélyek megelőzését és a természeti katasztrófák által okozott károk következményeinek a kiküszöbölését célzó – a károkozókra irányuló – intézkedések esetében nem kerül sor azok hatásainak az érintett KVT-k megőrzéssel kapcsolatos célkitűzéseire tekintettel való megfelelő vizsgálatára.
- 19 A szlovák hatóságok 2018. szeptember 12-én válaszoltak a felszólító levélre, elismerve, hogy a siketfajd (*Tetrao urogallus*) populációjának jelenlegi állapota és tendenciája e védett faj megőrzése szempontjából kedvezőtlen, és intézkedéseket kell hozni a helyzet javítása érdekében, beleértve a hatályos releváns jogszabályok, nevezetesen a természet megőrzéséről szóló törvény és az erdőről szóló törvény módosítását is.
- 20 A Bizottság a 2019. január 24-i levelében indokolással ellátott véleményt küldött a Szlovák Köztársaságnak, amelyben azt kifogásolta, hogy nem ültette át megfelelően az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének a 7. cikkével összefüggésben értelmezett (3) bekezdését, és nem teljesítette az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének a 7. cikkével összefüggésben értelmezett (2) bekezdéséből, valamint a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) bekezdésével eredő kötelezettségeit. A Bizottság felhívta e tagállamot arra, hogy az indokolással ellátott véleményben foglaltaknak két hónapon belül tegyen eleget.
- 21 A Szlovák Köztársaság a 2019. március 21-i, a 2019. június 21-i, a 2019. december 20-i és a 2020. július 2-i levelében válaszolt az indokolással ellátott véleményre, azt állítva, hogy a terhére rótt kötelezettség-szegések megalapozatlanok.
- 22 A természet megőrzéséről szóló törvényt és az erdőről szóló törvényt 2019 szeptemberében, 2020. január 1-jei hatállyal módosították, ezért a Szlovák Köztársaság úgy vélte, hogy a nemzeti jogszabályoknak az uniós joggal való összeegyeztethetőségét ettől az időponttól kezdve teljes mértékben garantálták.

- 23 A Bizottság 2019 novemberében, 2020 júniusában és 2020 októberében a panaszosoktól naprakész információkat kapott, amelyek megerősítették a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyeinek az elpusztítását, e faj állományának a 2015 és 2018 közötti csökkenését, valamint azt, hogy az említett faj megőrzésére kijelölt KVT-ken 2019-ben fakivágásokra került sor.
- 24 A Bizottság 2020 májusa és júliusa között tájékoztatást kapott a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágásoknak a szlovák jogrendben 2020. január 1-jétől hatályos jogszabályi módosítások szerint elvégzett értékeléséről.
- 25 Tekintettel arra, hogy a Szlovák Köztársaság által ily módon közölt intézkedések nem voltak elegendőek ahhoz, hogy véget vessenek az állítólagos kötelezettségszegésnek, a Bizottság 2020. december 5-én úgy határozott, hogy benyújtja a jelen keresetet.

III. A keresetről

- 26 Keresetének alátámasztása érdekében a Bizottság három kifogásra hivatkozik, amelyek közül az első az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke (3) bekezdésének, a második ezen irányelv 6. cikke (2) bekezdésének, a harmadik pedig a madárvédelmi irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a megsértésén alapul.

A. Az első, az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének az ezen irányelv 7. cikkével összefüggésben értelmezett (3) bekezdésének a megsértésére alapított kifogásról

1. A felek érvei

- 27 A Bizottság álláspontja szerint a Szlovák Köztársaság megsértette az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének az ezen irányelv 7. cikkével összefüggésben értelmezett (3) bekezdését, mivel az EP-ket és azok módosításait, a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágásokat, valamint az erdőket fenyegető veszélyek megelőzését és a természeti katasztrófák által okozott károk következményeinek a kiküszöbölését célzó intézkedéseket mentesítette azon kötelezettség alól, hogy abban az esetben, ha jelentős hatást gyakorolhatnak a Natura 2000 területekre, azok tekintetében az érintett területre gyakorolt hatásaik megfelelő vizsgálatára kerüljön sor e területek megőrzéssel kapcsolatos célkitűzéseire tekintettel.
- 28 E tekintetben a Bizottság először is, az EP-ket érintően úgy véli, hogy azokat olyan terveknek vagy projekteknek kell tekinteni, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül vagy nem szükségesek a terület kezeléséhez, mivel nem állapítanak meg semmilyen megőrzéssel kapcsolatos célkitűzést vagy intézkedést.
- 29 Az említett intézmény álláspontja szerint az EP-k veszélyeztethetik a Natura 2000 területek megőrzéssel kapcsolatos célkitűzéseit, mivel azok végrehajtása az említett területeken többek között fakivágásokhoz vagy erdőutak építéséhez vezethet, illetve hatást gyakorolhat e területekre. Így a szlovák hatóságok az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) bekezdése értelmében kötelesek az EP-k tekintetében megfelelő hatásvizsgálatot végezni, és azokat csak abban az esetben hagyhatják jóvá, ha azok nem fogják hátrányosan befolyásolni az érintett területek épségét.

- 30 Márpedig a Bizottság rámutat arra, hogy az indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártakor, azaz 2019. március 24-én a szlovák jogszabályok nem feleltek meg e rendelkezésnek, mivel egyrészt tekintve, hogy az EP-ket olyan dokumentumoknak tekintették, amelyek a természet megőrzését szolgálják, azokat mentesítették az érintett területekre gyakorolt hatásaik megfelelő vizsgálata alól, és másrészt 2015. január 1-jétől eltörölték a korábban fennálló, azon kötelezettséget, hogy a természetvédelmi hatóság véleményének a megfelelő hatásvizsgálatra vonatkozó véleményt is tartalmaznia kell. Konkrétan az erdőről szóló törvény 41. §-ának (13) bekezdésében előírt eljárásból az következik, hogy a természetvédelmi hatósággal a terv javaslatáról, nem pedig annak végleges változatáról konzultálnak, ezen utóbbi pedig eltérhet attól, amelyre vonatkozóan e hatóság a véleményét kibocsátotta, és abban az esetben, ha e hatóság 15 napon belül nem ad választ, nem kerül sor megfelelő hatásvizsgálatra.
- 31 A Bizottság ezenfelül ismerteti a jelen kereset benyújtásának időpontjában fennálló tényállást, figyelembe véve a 2020. január 1-jétől hatályos, a jelen ítélet 22. pontjában említett jogszabályi módosításokat. E tekintetben megállapítja egyrészt, hogy e módosítások biztosítják, hogy az EP-k tekintetében megfelelő hatásvizsgálatot végezzenek, ha nem zárható ki, hogy azok jelentős hatással lehetnek a Natura 2000 területekre, az említett módosítások tehát orvosolták az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) bekezdésével való összeegyeztethetlenség problémáját az e jogszabályi módosítások hatálybalépését követően kidolgozott és jóváhagyott EP-ket illetően. A meglévő és már jóváhagyott EP-k azonban mentesülnek a hatásaikra vonatkozó megfelelő vizsgálat elvégzésének kötelezettsége alól.
- 32 A Bizottság másrészt úgy véli, hogy az e jogszabályi módosításokban előírt átmeneti rendelkezések nem elegendőek annak biztosításához, hogy a nemzeti szabályozás megfeleljen az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke (3) bekezdésének. Először is e rendelkezések nem jelölik meg egyértelműen, hogy a természetvédelmi szervezetnek milyen alapon kell kezdeményeznie a már jóváhagyott EP módosítását. Másodszor, nem áll fenn kifejezett kötelezettség annak értékelésére, hogy az ilyen EP jelentős hatást gyakorolhat-e az érintett területre, és arra vonatkozóan sem áll fenn kifejezett kötelezettség, hogy az ilyen EP-k hatásaira vonatkozóan megfelelő vizsgálatot végezzenek. Harmadszor, nem biztosított, hogy a természetvédelmi szervezetnek a már jóváhagyott EP módosítására irányuló ilyen kérelme nyomán eljárjanak. Negyedszer, kizárólag az EP-ben előírt fakivágások hatását értékelik, nem pedig az EP összességében okozott hatásait. Ötödször, nincs előírva, hogy a jóváhagyott EP-ket csak akkor lehet végrehajtani, ha azok nem befolyásolják hátrányosan a Natura 2000 területek épségét.
- 33 Másodsorban, ami a vészhelyzetek elhárítása érdekében történő fakivágásokat illeti, a Bizottság mindenekelőtt megjegyzi, hogy azokat olyan terveknek vagy projekteknek kell tekinteni, amelyek nem szükségesek a Natura 2000 területekhez, mivel azok nem az élőhelyek vagy fajok megőrzésére irányuló, és az adott területnek a „Natura 2000 hálózat védett területeként” való kijelölését igazoló célt követik.
- 34 A Bizottság továbbá rámutat arra, hogy az indokolással ellátott véleményében meghatározott határidő lejártakor az erdőről szóló törvény 23. §-ának (9) bekezdése előírta annak lehetőségét, hogy az EP-ben meghatározott kereten túlmenően vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágásokat lehessen végrehajtani anélkül, hogy a természetvédelmi hatóság engedélye ehhez szükséges lenne.

- 35 Ezen intézmény pontosítja továbbá, hogy az alkalmazandó nemzeti rendelkezések értelmében csak abban az esetben kell tájékoztatni a természetvédelmi hatóságot, ha a kivágott fa mennyisége meghaladja az EP által lefedett terület állományának a 20%-át, vagy ha e mennyiséget több mint 0,5 hektáron egybefüggő területen vágják ki. E hatóság hozzájárulását továbbá vélelmezik, ha az 30 napon belül nem ad véleményt.
- 36 A pert megelőző szakaszban a szlovák hatóságok e tekintetben azt is elismerték, hogy a releváns szabályozás nem felel meg az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke (3) bekezdésének, és ismertették azokat a 2020. január 1-jétől hatályos jogszabályi módosításokat, amelyek a szükséghelyzet elhárítása érdekében történő fakivágásokat érintően minden védelmi szint vonatkozásában új szabályokat vezetnek be, de amelyek a Bizottság véleménye szerint továbbra sem elégségesek.
- 37 Konkrétabban az erdőgazdálkodóknak az erdőről szóló törvény 23. §-ának (14) bekezdése értelmében továbbra is lehetőségük van arra, hogy az EP-ben megállapított teljes famennyiséget meghaladóan hajtsanak végre vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágásokat. A másodiktól a negyedikig terjedő védettségi szintű területek esetében, amelyeken a Natura 2000 területek többsége található, a természetvédelmi hatóság bizonyos feltételek mellett megtilthatja vagy korlátozhatja a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágást, de nincs előírva megfelelő hatásvizsgálat. Ezenkívül a szlovák hatóságok megerősítették, hogy ezen intézkedések tilalmától 2020. január 1-jéig még az ötödik védelmi szint esetében is el lehetett térni a természetvédelmi hatóság vélelmezett hozzájárulásával.
- 38 Végezetül a Bizottság megjegyzi, hogy a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágások hozzávetőlegesen a Szlovákiában a 2017-es évben végrehajtott összes fakivágás 52%-át képezték. 2014 és 2017 között e fakivágások a Szlovákiában kivágott fák teljes mennyiségében átlagosan több mint 55%-kal nagyobb részt képviseltek az EP-kben előírt kivágásokhoz képest, és az utóbbi évtizedben a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágások az e tagállamban végzett fakitermelés 40% és 65% közötti részét képviselték.
- 39 Harmadszor, ami az erdőket fenyegető veszélyek megelőzését és a kártevők által okozott károk következményeinek a kiküszöbölését célzó intézkedéseket illeti, amelyek a jelen ítélet 33. pontjában említettekkel azonos okok miatt nem kapcsolódnak közvetlenül a területek kezeléséhez, a Bizottság rámutat arra, hogy ugyanúgy, mint a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágások esetében, a természetvédelmi hatóság határozata csak az ötödik védelmi szint esetében volt szükséges, és még ebben is vélelmezték az említett hatóság engedélyét abban az esetben, ha az 30 napon belül nem hozott határozatot, így az ilyen intézkedések hatásainak a megfelelő vizsgálatára nem került sor.
- 40 A Szlovák Köztársaság vitatja a Bizottság azon állítását, amely szerint az EP-k mentesülnek a hatásaik megfelelő vizsgálatának kötelezettsége alól. E tekintetben e tagállam üdvözli, hogy a Bizottság kifogása már nem érinti a 2020. január 1-je után kidolgozott és jóváhagyott EP-keket, és viszonzásában elismeri, hogy a 2020. január 1. előtt elfogadott EP-keket 2015. január 1. és 2019. december 31. között nem vetették alá megfelelő hatásvizsgálatnak az ezen időszakban hatályban lévő szabályozás gyakorlati alkalmazásának hiányossága miatt.
- 41 A szlovák hatóságok azonban rámutatnak arra, hogy egyrészt ezen EP-k ennek ellenére nem mentesültek az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) bekezdésében előírt megfelelő hatásvizsgálat kötelezettsége alól, mivel azokra alkalmazandó volt a természet megőrzéséről szóló törvény 28. §-a, amely az említett rendelkezést a szlovák jogrendbe átülteti. Másrészt a természet

megőrzéséről szóló, 2020. január 1-jétől hatályos törvény 104 g. §-ának (11) bekezdése értelmében a természetvédelmi szervezetnek 2020. december 31. előtt értékelnie kellett a régi EP-kben tervezett szándékos fakivágásoknak a Natura 2000 hálózat területeire gyakorolt hatásait.

- 42 Ezenkívül a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágásokat és az egyéb erdővédelmi intézkedéseket érintően a Szlovák Köztársaság rámutat arra, hogy 2020. január 1-je óta megszűnt a természetvédelmi hatóság hozzájárulására vonatkozó, a jelen ítélet 35. pontjában említett vélelem.
- 43 Végezetül a Szlovák Köztársaság vitatja a Bizottság által a válasz szakaszában felhozott azon érv elfogadhatóságát, amely szerint a területre gyakorolt jelentős hatás lehetőségének a természetvédelmi hatóság általi előzetes értékelése nem vezet olyan határozat elfogadásához, amely megállapítja, hogy a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágások jelentős hatást gyakorolhatnak-e Natura 2000 területekre, mivel ezen érv túllépi az állítólagos jogsértések kereteit, következésképpen elfogadhatatlan.

2. A Bíróság álláspontja

a) Az elfogadhatóságról

- 44 A jelen kifogás terjedelmének meghatározása érdekében meg kell állapítani, hogy a kötelezettségszegés fennállását azon helyzet alapján kell megítélni, amelyben a tagállam az indokolással ellátott véleményben rögzített határidő lejártakor volt, és a későbbi változásokat a Bíróság nem veheti figyelembe (2020. február 27-i Bizottság kontra Belgium [Könyvelők] ítélet, C-384/18, EU:C:2020:124, 18. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Az EUMSZ 258. cikk alapján benyújtott, kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset tárgyát tehát a Bizottság indokolással ellátott véleménye határozza meg, így a keresetet ugyanazokra az indokokra és jogalapokra kell alapozni, mint e véleményt (2021. június 24-i Bizottság kontra Spanyolország [A Doñana természeti terület állapotromlása] ítélet, C-559/19, EU:C:2021:512, 160. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 45 A kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárásban kifogásolt nemzeti szabályozás utólagos módosítása esetén a Bizottság nem változtatja meg keresetének tárgyát, ha az előző szabályozással szembeni kifogásokat az elfogadott módosításokból eredő rendelkezésekre is fenntartja, amennyiben a nemzeti szabályozás két változata azonos tartalommal bír (2020. február 27-i Bizottság kontra Belgium [Könyvelők] ítélet, C-384/18, EU:C:2020:124, 19. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 46 Ezzel szemben a jogvita tárgya a kötelezettségszegést megállapító eljárás szabályszerűsége lényeges alaki szabályainak megsértése nélkül nem terjeszthető ki az olyan új rendelkezésből eredő kötelezettségre, amelynek az érintett jogi aktus eredeti változatának szövegében nem található megfelelője (2020. február 27-i Bizottság kontra Belgium [Könyvelők] ítélet, C-384/18, EU:C:2020:124, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 47 A jelen ügyben, mivel a Bizottság a keresetlevelében és válaszában az indokolással ellátott véleményében eredetileg előadott első kifogását a jelen ítélet 22. pontjában említett jogszabályi módosításokra is kiterjesztette, meg kell határozni, hogy e kiterjesztés önmagában az említett kifogás terjedelmének módosítását képezi-e.

- 48 Először is, ami az első kifogásnak az EP-ket érintő megfelelő hatásvizsgálat hiányára vonatkozó első részét illeti, meg kell állapítani, hogy az erdőről szóló törvény 41. §-a (13) bekezdésének a 2020. január 1-jétől hatályos módosításokból következő változata már kifejezett kötelezettséget tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az EP-k tekintetében megfelelő vizsgálatot kell végezni, e kötelezettség azonban nincs hatással a már meglévő és ezen időpont előtt jóváhagyott EP-kre, amelyek továbbra is mentesülnek az ilyen vizsgálat kötelezettsége alól. E rendelkezésnek tehát nincs megfelelője a korábbi szabályozásban.
- 49 Másodszor, ami az első kifogásnak a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágások megfelelő vizsgálatának a hiányára alapított második részét illeti, a Bizottság maga is elismeri, hogy a természet megőrzéséről szóló törvény módosítása a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágásokra minden egyes védelmi szint tekintetében új szabályokat vezetett be, amelyeknek így nincs megfelelője a korábbi szabályozásban.
- 50 Harmadszor, az első kifogásnak az erdőket fenyegető veszélyek megelőzését és a kártevők által okozott károk következményeinek a kiküszöbölését célzó intézkedések megfelelő vizsgálatának a hiányára vonatkozó harmadik része tekintetében a természet megőrzéséről szóló törvény 2020. január 1-jétől hatályos módosítások szerinti változata 26. §-a (5) bekezdésének szövegéből az következik, hogy e rendelkezés új szabályt vezet be, nevezetesen a harmadik védelmi szintre vonatkozó szabályoknak a madárvédelmi területekre való alkalmazását.
- 51 Mivel tehát a természet megőrzéséről szóló törvénynek és az erdőről szóló törvénynek a 2020. január 1-jétől hatályos változatai jelentősen átalakították az erdők Szlovákia területén való védelmének a jogszabályi keretét, azok tartalma nem tekinthető azonosnak a korábbi szabályozás tartalmával.
- 52 Következésképpen, amennyiben az első kifogás az említett jogszabályi módosításokra is vonatkozik, azok e kifogás terjedelmét oly módon módosítják, hogy azt a Bizottság által a keresetlevélben és a válaszban végrehajtott kiterjesztés figyelembevételével kell megvizsgálni, és így az említett kifogásnak az indokolással ellátott véleményben meghatározott terjedelmét kell továbbra is alapul venni.
- 53 E körülmények között az első kifogást elfogadhatatlanság miatt el kell utasítani annyiban, amennyiben az a természet megőrzéséről szóló törvénynek és az erdőről szóló törvénynek a 2020. január 1-jétől hatályos módosításaira vonatkozik, és kizárólag a nemzeti szabályozásnak az indokolással ellátott véleményben megállapított határidő lejártakor alkalmazandó változatának az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) bekezdésével való összeegyeztethetőségét kell vizsgálni.
- 54 Negyedszer és utolsósorban, a Bizottság által a válaszában az előzetes értékelési eljárásra vonatkozóan kifejtett érveléssel kapcsolatban a Szlovák Köztársaság által felhozott elfogadhatatlansági kifogást illetően meg kell állapítani, hogy az, hogy ezen intézmény e beadványban részletezte az első kifogásának a keresetlevélben általánosabb jelleggel már hivatkozott első részét annak érdekében, hogy választ adjon a szlovák hatóságok által az ellenkérelemben kifejtett érvekre, nem módosította az állítólagos kötelezettségszegés tárgyát, és így nem befolyásolta a jogvita terjedelmét (lásd ebben az értelemben: 2020. november 10-i Bizottság kontra Olaszország [PM10 – határtértékek] ítélet, C-644/18, EU:C:2020:895, 68. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 55 Következésképpen ezen érv elfogadható.

b) Az ügy érdeméről

1) Előzetes észrevételek

- 56 Emlékeztetni kell arra, hogy az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke a tagállamokkal szemben egy sor egyedi kötelezettséget és eljárást állapít meg azzal a céllal, hogy – amint ezen irányelv 2. cikkének (2) bekezdéséből kitűnik – biztosítsa az európai uniós jelentőségű természetes élőhelyek, valamint vadon élő állat- és növényfajok kedvező védettségi állapotának fenntartását, illetve adott esetben annak helyreállítását az említett irányelv általánosabb céljának megvalósítása érdekében, amely az annak értelmében védett területek tekintetében magas szintű környezetvédelem biztosítása (2018. november 7-i Holohan és társai ítélet, C-461/17, EU:C:2018:883, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 57 Így az élőhelyvédelmi irányelv rendelkezéseinek célja, hogy a tagállamok megtegyék a megfelelő védelmi intézkedéseket a természetes élőhelytípust magában foglaló területek ökológiai jellegzetességeinek megőrzése érdekében (2018. április 17-i Bizottság kontra Lengyelország [Białowieża-erdő] ítélet, C-441/17, EU:C:2018:255, 107. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 58 Az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) bekezdése e célból olyan vizsgálati eljárást ír elő, amelynek célja, hogy előzetes ellenőrzési mechanizmus segítségével biztosítsa, hogy valamely tervet vagy projektet – amely nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen a természeti terület kezeléséhez, de arra jelentős hatással lehet – csak akkor lehessen jóváhagyni, ha nem befolyásolja hátrányosan e terület épségét (2018. április 17-i Bizottság kontra Lengyelország [Białowieża-erdő] ítélet, C-441/17, EU:C:2018:255, 108. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 59 Közelebbről, az elővigyázatosság elvére figyelemmel, ha a természeti terület kezeléséhez közvetlenül nem kapcsolódó vagy ahhoz nem nélkülözhetetlen terv vagy projekt veszélyezteti az e terület megőrzésével kapcsolatos célkitűzéseket, akkor úgy kell tekinteni, hogy az jelentős hatást gyakorolhat az adott területre. Ennek kockázatát az ilyen terv vagy projekt által érintett terület egyedi környezeti jellemzőinek és feltételeinek figyelembevételével kell megítélni (2018. április 17-i Bizottság kontra Lengyelország [Białowieża-erdő] ítélet, C-441/17, EU:C:2018:255, 112. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 60 Az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke (3) bekezdésének első mondata értelmében elvégzendő, a terv vagy projekt által az érintett területre gyakorolt hatásokra vonatkozó megfelelő vizsgálat azt jelenti, hogy az adott területre vonatkozó legjobb tudományos ismeretekre figyelemmel meg kell határozni a szóban forgó terv vagy projekt minden olyan részletét, amely önmagában, illetve más tervvel vagy projekttel együtt hatással lehet az e területet érintő, megőréssel kapcsolatos célkitűzésekre (2018. április 17-i Bizottság kontra Lengyelország [Białowieża-erdő] ítélet, C-441/17, EU:C:2018:255, 113. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 61 Ezen elvek fényében kell megvizsgálni, hogy a Szlovák Köztársaság megsértette-e az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) bekezdését, amint azt a Bizottság az első kifogásában állítja.

2) Az első kifogásnak az EP-kre vonatkozó első részéről

- 62 Először is meg kell állapítani, hogy a Szlovák Köztársaság nem vitatja, hogy az EP-k olyan terveknek minősülnek, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlenek a sikerfajd (*Tetrao urogallus*) védelme céljából kijelölt tizenkét KVT kezeléséhez, és amelyeket e minőségükben megfelelő hatásvizsgálatnak kell alávetni.
- 63 Márpedig meg kell állapítani, hogy az EP-eket e tagállam saját állítása szerint 2015. január 1-je óta a kellőképpen teljes és összehangolt eljárások és folyamatok hiánya miatt nem vetették alá megfelelő hatásvizsgálatnak.
- 64 Konkrétan az iratokból az tűnik ki, hogy ettől az időponttól kezdve eltörölték a korábban fennálló, a természet megőrzéséről szóló törvény 28. §-ának (4) bekezdésében előírt, azt érintő kötelezettséget, hogy a természetvédelmi hatóságok véleménye tudományos véleményt is tartalmazzon arra vonatkozóan, hogy fennáll-e annak a kockázata, hogy az EP jelentős hatást gyakorol valamely Natura 2000 területre.
- 65 Ebből következően az első kifogás első részének helyt kell adni.

3) Az első kifogásnak a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágásokra vonatkozó második részéről

- 66 Először is meg kell állapítani, hogy nem vitatott, hogy a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágások olyan terveknek minősülnek, amelyek az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) bekezdése értelmében véve nem kapcsolódnak közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlenek a sikerfajd (*Tetra urogallus*) Szlovákiában való védelme céljából kijelölt tizenkét KVT kezeléséhez, és amelyeket ezért megfelelő hatásvizsgálatnak kell alávetni.
- 67 Másodszor hangsúlyozni kell egyrészt azt, hogy az erdőről szóló törvény 23. §-ának az említett rendelkezés (8) bekezdésével összefüggésben értelmezett (9) bekezdése anélkül engedélyezi az EP keretében kitermelésre előírt teljes famennyiséget meghaladó fakivágásokat, hogy bármiféle utalást tartalmazna az ilyen fakivágások hatásainak előzetes vizsgálatára, és anélkül, hogy megkövetelné a természetvédelmi szervezet engedélyét. Másrészt, bár az ötödik védelmi szint, amelyhez a beavatkozási tilalom rendszere kapcsolódik, nem tartozik a fent hivatkozott rendelkezések hatálya alá, meg kell állapítani, hogy a természet megőrzéséről szóló törvény 85. §-ának (4) bekezdése szerint a természetvédelmi hatóságnak az ilyen védelmi szintű területen végzett, vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágásokhoz való hozzájárulását vélelmezték abban az esetben, ha az nem hozott határozatot legalább 30 nappal a tervezett tevékenységet megelőzően.
- 68 Márpedig a Szlovák Köztársaság az ellenkérelmében azt közli, hogy a természetvédelmi szervezet ilyen vélelmezett hozzájárulását csak 2020. január 1-jei hatállyal törölték.
- 69 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy ha lehetőség van arra, hogy a hatályos szabályozással összhangban bizonyos tevékenységeket általánosságban mentesítsenek az érintett területre gyakorolt hatások vizsgálata alól, nem biztosítható, hogy e tevékenységek nem sértik a védett területek épségét. Így az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) bekezdése nem engedélyezheti a tagállamok számára olyan nemzeti szabályok előírását, amelyek bizonyos típusú terveket vagy projekteket általánosságban mentesítenek az érintett területre gyakorolt hatásaik vizsgálatának

kötelezettsége alól (2018. november 7-i Coöperatie Mobilisation for the Environment és társai ítélet, C-293/17 és C-294/17, EU:C:2018:882, 114. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

70 A fentiekből az következik, hogy a Szlovák Köztársaság – mivel a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágásokat általános jelleggel mentesítette a siketfajd (*Tetrao urogallus*) megőrzésére kijelölt KVT-kre gyakorolt hatásaik vizsgálata alól – nem teljesítette az élőhelyirányelv 6. cikkének (3) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

71 Következésképpen az első kifogás második részének helyt kell adni.

4) Az első kifogásnak az erdőket fenyegető veszélyek megelőzését és a kártevők által okozott károk következményeinek a kiküszöbölését célzó intézkedésekre vonatkozó harmadik részéről

72 Először is meg kell állapítani, hogy a szlovák hatóságok e tekintetben az érvelésüket kizárólag a 2020. január 1-jétől hatályos jogszabályi módosításokat követően fennálló helyzet alapján fejtették ki, így azt a jelen ítélet 52. és 53. pontjában kifejtett okok miatt az első kifogás harmadik részének értékelése keretében nem lehet figyelembe venni.

73 Mindenesetre meg kell állapítani, hogy a Szlovák Köztársaság nem vitatja, hogy az erdőket fenyegető veszélyek megelőzését és a kártevők által okozott károk következményeinek a kiküszöbölését célzó intézkedések olyan tervnek vagy projektnek minősülnek, amely nem kapcsolódik közvetlenül vagy nélkülözhetetlen a Natura 2000 területek kezeléséhez.

74 Márpedig, amint arra a Bizottság rámutat, a természetvédelmi hatóság határozata csak a beavatkozási tilalom rendszeréhez kapcsolódó ötödik védelmi szint esetében volt követelmény, így az erdőket fenyegető veszélyek megelőzését és a kártevők által okozott károk következményeinek a kiküszöbölését célzó intézkedések a negyedik védelmi szint esetében nem voltak engedélykötelesek, tehát azokra nem vonatkozott a siketfajd (*Tetrao urogallus*) védelmére kijelölt KVT-kre gyakorolt hatásaik megfelelő vizsgálatát érintő követelmény.

75 Ezenkívül a jelen ítélet 67. és 68. pontjában említett okokból meg kell állapítani, hogy az indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártakor a beavatkozási tilalomnak az ötödik védelmi szinthez kapcsolódó rendszere sem tette lehetővé annak biztosítását, hogy a nemzeti szabályozás megfeleljen az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke (3) bekezdésének.

76 Következésképpen az első kifogás harmadik részének helyt kell adni.

77 A fenti megfontolásokból következik, hogy a Szlovák Köztársaság – mivel az EP-ket és azok módosításait, a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágásokat, valamint az erdőket fenyegető veszélyek megelőzését és a természeti katasztrófák által okozott károk következményeinek a kiküszöbölését célzó intézkedéseket mentesítette azon kötelezettség alól, hogy abban az esetben, ha hatást gyakorolhatnak a siketfajd (*Tetrao urogallus*) megőrzése céljából kijelölt különleges védelmi területekre, azok tekintetében az érintett területre gyakorolt hatásaik megfelelő vizsgálatára kerüljön sor e terület megőrzéssel kapcsolatos célkitűzéseire tekintettel –, nem teljesítette az említett irányelv 6. cikkének az ezen irányelv 7. cikkével összefüggésben értelmezett (3) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

B. A második, az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének az ezen irányelv 7. cikkével összefüggésben értelmezett (2) bekezdésének a megsértésére alapított kifogásról

1. A felek érvei

- 78 A Bizottság a második kifogásában azt rója fel a Szlovák Köztársaságnak, hogy megsértette az élőhelyirányelv 6. cikkének (2) bekezdését azáltal, hogy nem hozta meg a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy a siketfajd (*Tetrao urogallus*) megőrzésére kijelölt KVT-kben megakadályozza az élőhelyek károsodását és a jelentős hatású megzavarásokat.
- 79 Az említett intézmény e tekintetben először is azt állítja, hogy az erdők intenzív kitermelése és a nagy területű erdőirtások a sötét monokultúrák ültetésével és a peszticidek használatával együtt a tizenkét érintett KTV-ben károsította a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyét oly módon, hogy annak területét, valamint sajátos szerkezetét és funkcióit lecsökkentette, és ily módon hozzájárult e faj populációjának az említett KVT-ken való jelentős hanyatlásához.
- 80 A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyének legnagyobb mértékű csökkentését az öt fő KVT egyikében – nevezetesen a Nízke Tatry KVT-ben – állapították meg, amelyben nagy mennyiségű fakitermelésre került sor a fakártevő rovarok problémájának megoldása érdekében.
- 81 Az említett intézmény hangsúlyozza, hogy a Szlovák Köztársaság maga is elismerte a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyeinek a károsodását a környezetvédelmi minisztérium által 2018 áprilisában jóváhagyott, a siketfajd (*Tetrao urogallus*) megőrzéséről szóló 2018/2022 program (a továbbiakban: megőrzési program) keretében.
- 82 Másodszor a Bizottság megjegyzi, hogy még ha – amint arra a Szlovák Köztársaság a pert megelőző eljárás során hivatkozott – a természetvédelmi hatóságok 2015 és 2018 között 33 kérelem alapján el is fogadtak hét olyan határozatot, amelyek a fakitermelés korlátozását vagy betiltását célozták, és egy nem kormányzati szervezet (NGO) figyelemfelhívása nyomán le is folytattak tíz olyan vizsgálatot, amelyek öt KVT-n belül a fakivágások megszüntetéséhez vezettek, e határozatok és egyedi ellenőrzések nem elégségesek vagy megfelelőek a siketfajd (*Tetrao urogallus*) megőrzéséhez, mivel elszigetelt esetekre korlátozódnak, és azok elfogadására, illetve végrehajtására csupán magánszemélyek vagy NGO-k kérelmére került sor. Bár az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (2) bekezdése koherens, sajátos és teljes jogi védelmi rendszert követel meg, a Szlovák Köztársaság nem vezetett be olyan strukturális rendszert, amely lehetővé tenné, hogy fakivágásokra csak abban az esetben kerülhessen sor, ha azok nem érintik jelentősen a Natura 2000 területeket.
- 83 A Bizottság harmadszor megjegyzi, hogy ez a helyzet a jelen kereset benyújtásakor még fennállt. Először is, bár a szlovák hatóságok hangsúlyozták, hogy 1599 véleményt bocsátottak ki vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágásokra vonatkozóan, és mintegy 150 esetben nemleges véleményt adtak, 1000 olyan esetben, amelyben szigorú és különleges feltételeket állapítottak meg, nem vizsgálták annak a valószínűségét, hogy a területekre nézve jelentős hatás fog-e bekövetkezni, és e fakivágások hatásai tekintetében sem végeztek megfelelő vizsgálatot. Ezenkívül megközelítőleg 450 esetben semmilyen korlátozást nem írtak elő, tehát lehetséges volt a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágás végrehajtása anélkül, hogy vizsgálták volna annak valószínűségét, hogy a területekre nézve jelentős hatás fog bekövetkezni, illetve anélkül, hogy e fakivágások hatásait megfelelő módon vizsgálták volna.

- 84 Másodsorban a Bizottság azzal érvel, hogy a megőrzési program legfontosabb intézkedéseit, mint például a KVT-ket kijelölő rendeleteknek a káros tevékenységek megtiltása érdekében történő módosítását, a KVT-k gondozására vonatkozó programokat, a legnagyobb védett területek felosztását és az ötödik védelmi szinthez kapcsolódó beavatkozási tilalom rendszerét a Szlovák Köztársaság még mindig nem fogadta el.
- 85 Harmadsorban, bár a Szlovák Köztársaság kifejtette, hogy a siketfajd (*Tetrao urogallus*) számára kedvező erdőgazdálkodás lehetséges lenne, ha az érintett erdőket az erdőről szóló törvény 14. §-a (2) bekezdésének e) pontja alapján „különleges célú erdőknek” minősítenék, a Bizottság megállapítja, hogy az e rendelkezésben előírt kijelölési eljárás még nem kezdődött meg.
- 86 Negyedsorban ezen intézmény megjegyzi, hogy a természet megőrzéséről szóló törvény új 104 g. §-ának (4) bekezdése alapján átmeneti intézkedéseknek a jogszabályok módosítására irányuló eljárás befejezéséig történő elfogadása nem felel meg az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke (2) bekezdésének, amely a különleges természetmegőrzési területekre folyamatosan alkalmazandó kötelezettségeket ír elő.
- 87 A Szlovák Köztársaság először is azt válaszolja, hogy a természetvédelmi hatóságok a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyei károsodásának, valamint az e faj megőrzésére kijelölt KVT-kben felmerülő jelentős megzavarásoknak a megakadályozása érdekében a természet megőrzéséről szóló törvény 4. §-ának (2) bekezdése alapján határozatokat fogadtak el, már az új szabályozás hatálybalépését megelőzően is.
- 88 E tagállam másodsorban hangsúlyozza, hogy folyamatosan eljár azon tervek és projektek értékelésével és jóváhagyásával kapcsolatban, amelyek megvalósítása kedvezőtlen hatást gyakorolhat a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyeire, amint azt egyrészt a STIV Čertovica, s.r.o. nevű társaságnak a Nízke Tatry KVT területén megvalósítandó, sípálya bővítésére és az ahhoz kapcsolódó munkálatokra vonatkozó projektje keretében végzett építkezések leállítása, és másrészt „A hegyi szállítás infrastruktúráinak és a Csorba-tóhoz irányuló szállításnak az optimalizálása” nevű projekt hatásainak a folyamatban lévő értékelése is tanúsítja.
- 89 Harmadszor, a Szlovák Köztársaság több, 2018 és 2020 között elfogadott intézkedést sorol fel, amelyek az álláspontja szerint bizonyítják a KVT-k gondozására irányuló programok előkészítésére, letárgyalására és jóváhagyására irányuló eljárás során elért haladást. E tekintetben többek között a következőkre hivatkozik:
- az EP jóváhagyása a Horná Orava KVT-re vonatkozóan, amely arra irányuló javaslat tárgyát képezi, hogy azt az erdőről szóló törvény 14. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a (2) bekezdésének e) pontja értelmében nyilvánítsák „különleges célú erdőnek”;
  - a Muránska planina-Stolica KVT-t érintő EP projektjének a természetvédelmi szervezet általi, 2019. évi kidolgozása;
  - 2020 szeptembere és 2021 januárja között hat KVT (Nízke Tatry, Tatry, Velká Fatra, Malá Fatra, Volovské vrchy és Levočské vrchy) vonatkozásában EP-re vonatkozó tudományos javaslatoknak a természetvédelmi szervezet általi kidolgozása;
  - 2020 augusztusában a Pralesy Slovenska (szlovákiai természetes erdők) természetvédelmi területre vonatkozó, azon projektet érintő előkészítő és tudományos konzultációs eljárás

lezárása, amely lehetővé teszi e természetvédelmi terület tekintetében az ötödik védelmi szint biztosítását;

– 2020 októberében védelmi projekt előkészítése a Hluchánia természetvédelmi terület kialakítása érdekében, amelynek célja a siketfajd (*Tetrao urogallus*) ezen eredeti élőhelyén fennmaradó erdei állományok védelme.

- 90 Ezenkívül a Szlovák Köztársaság rámutat arra, hogy – amint az a természetvédelmi szervezet által 2020 júliusában elvégzett elemzésből kitűnik – a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyei tekintetében 54 346,17 hektárnyi összterületen 23 952,19 hektáron alkalmazandó a beavatkozás tilalma. Az ilyen rendszer azonban, amelyet egyébként az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (2) bekezdése nem követel meg, a szóban forgó élőhely konkrét körülményei alapján nyilvánvalóan alkalmatlannak bizonyulhat e faj számára, többek között ha az erdő túlságosan előregedett és egységessé vált.
- 91 Negyedszer és végezetül e tagállam szerint a siketfajd (*Tetrao urogallus*) megőrzésére kijelölt KVT-ken elfogadott intézkedések megfelelő és arányos jellege már részben érzékelhető. Az utóbbi két évben ugyanis az említett faj populációjának a stabilizálódására irányuló tendencia figyelhető meg, bár e populáció kis mértékben továbbra is csökken.

2. A Bíróság álláspontja

a) Az elfogadhatóságról

- 92 Először is meg kell állapítani, hogy a Bizottság a jelen kifogás keretében az indokolással ellátott véleményt megelőzően felmerült tényekre is, és az említett véleményt követően bekövetkezett tényekre is hivatkozik.
- 93 A jelen ítélet 44. pontjában felidézett állandó ítélkezési gyakorlat szerint a kötelezettségszegés fennállását a tagállamban az indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártakor fennálló helyzet alapján kell megítélni.
- 94 Az állandó ítélkezési gyakorlatból az is kitűnik, hogy amennyiben a jelen kereset az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke (2) bekezdése szisztematikus és folyamatos megsértésének a megállapítására irányul, az ezen állítólagos megsértés általános és tartós jellegének alátámasztására irányuló kiegészítő bizonyítékoknak a Bíróság előtti eljárás szakaszában való előterjesztését főszabály szerint nem lehet kizárni (lásd ebben az értelemben: 2017. április 5-i Bizottság kontra Bulgária ítélet, C-488/15, EU:C:2017:267, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 95 Konkrétan, a Bíróságnak már alkalma nyílt kifejtetni, hogy a kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset tárgya az indokolással ellátott vélemény után bekövetkezett tényekre is kiterjeszhető, ha ezek a tények ugyanolyan jellegűek, mint az említett véleményben említett tények, és ugyanazt a magatartást valósítják meg (2017. április 5-i Bizottság kontra Bulgária ítélet, C-488/15, EU:C:2017:267, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 96 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy míg a Szlovák Köztársasághoz intézett, indokolással ellátott véleményben kitűzött határidő lejártát 2019. március 24-ben állapították meg, a Bizottság által a keresetében hivatkozott tények, amelyek kizárólag a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyeinek az e faj védelmére kijelölt KVT-ken való védelmére irányuló megfelelő intézkedések hiányára vagy elégtelenségére vonatkoznak, ezen időpontot követően következtek be.
- 97 Márpedig a Bizottság, bár a pert megelőző eljárás során nem hivatkozott e tényekre, amelyekről csupán ezen indokolással ellátott vélemény kibocsátását követően szerzett tudomást, érvényesen említhette meg e tényeket a keresetének alátámasztása érdekében, abból a célból, hogy az általa kifogásolt átfogó kötelezettségszegést illusztrálja.

b) Az ügy érdeméről

- 98 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy valamely tevékenység csak akkor felel meg az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke (2) bekezdésének, ha biztosított, hogy az nem okoz olyan zavart, amely alkalmas arra, hogy jelentősen sértse az említett irányelv célkitűzéseit, különösen ideértve annak megőrzéssel kapcsolatos célkitűzéseit (2011. november 24-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-404/09, EU:C:2011:768, 126. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 99 E rendelkezés értelmében a KVT-knek biztosított védett jogi státusznak garantálnia kell a természetes élőhelytípusok és a fajok élőhelyei károsodásának és az olyan fajok megzavarásának a megakadályozását is, amelyek megőrzése céljára az említett területeket kijelölték (2008. december 11-i Bizottság kontra Görögország ítélet, C-293/07, nem tették közzé, EU:C:2008:706, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 100 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából egyrészt az következik, hogy a KVT-k védelme nem korlátozódhat az ember által kiváltott külső káros hatások és zavarok elhárítására szolgáló intézkedésekre, hanem a felmerülő helyzet alapján a terület állapotának megőrzésére és javítására irányuló pozitív intézkedéseket is magában kell foglalnia (2011. november 24-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-404/09, EU:C:2011:768, 135. pont).
- 101 Másrészt az élőhelyirányelv 6. cikke (2) bekezdése megsértésének megállapítása érdekében a Bizottságnak nem kell okozati összefüggést bizonyítania az erdőgazdálkodási tevékenység és a siketfajd (*Tetrao urogallus*) jelentős megzavarása között. Tekintettel arra, hogy az élőhelyirányelv 6. cikkének (2) és (3) bekezdése azonos védelmi szintet ír elő, elegendő, ha a Bizottság annak valószínűségét vagy kockázatát bizonyítja, hogy e tevékenység e faj jelentős zavarásával jár (2011. november 24-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-404/09, EU:C:2011:768, 142. pont).
- 102 A fentiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben a második kifogás csak annyiban lehet megalapozott, amennyiben a Bizottság a jogilag megkövetelt módon bizonyítja, hogy a Szlovák Köztársaság nem tette meg a megfelelő védelmi intézkedéseket, amelyek annak megakadályozásában állnak, hogy az erdőgazdálkodási tevékenységek a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyeinek károsodását, valamint e faj olyan megzavarását okozzák, amely jelentős hatással lehet az élőhelyvédelmi irányelvnek az említett faj megőrzésének biztosítására irányuló célkitűzésére.
- 103 E tekintetben először is a Bíróság elé terjesztett iratokból, és különösen a megőrzési programból az tűnik ki, hogy a nagy felületeken végzett, intenzív fakivágások, valamint a peszticideknek a fakártevő rovarok elleni küzdelem céljából való használata, amelyekre a siketfajd (*Tetrao*

urogallus) szaporodási időszakában is sor kerül, hozzájárultak ahhoz, hogy e faj populációja a védelmére kijelölt tizenkét KVT-ben jelentős mértékben csökkent, mégpedig 2004 és 2019 között 49,4%-ra.

- 104 Konkrétan a Nízke Tatry KVT esetében, ahol a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágások következtében a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelye tekintetében a legnagyobb mértékű veszteséget tapasztalták, e faj populációja 2004 és 2015 között 42,5%-kal csökkent.
- 105 Márpedig meg kell állapítani, hogy a Szlovák Köztársaság továbbra sem bizonyította, hogy megfelelő intézkedéseket fogadott el annak elkerülése érdekében, hogy az ilyen erdőgazdálkodási tevékenységek a siketfajd (*Tetrao urogallus*) jelentős megzavarását okozzák.
- 106 Kétségtelen, hogy e tagállam a megőrzési program jóváhagyásával bizonyította, hogy tudatában van e faj élőhelye és populációja csökkenésének, és hogy e helyzetet orvosolni kívánja, amint azt a természetvédelmi hatóságok által 2020. június 20-ig elfogadott, a fakitermelést a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyének területein korlátozó vagy tiltó határozatok, valamint a bizonyos KVT-kben végzett vizsgálatok is tanúsítják.
- 107 Ezek az intézkedések azonban hiányosnak bizonyulnak, mivel nem tartalmazznak módszeresen megállapított, olyan védelmi intézkedéseket, amelyek e fajnak, valamint az annak védelmére kijelölt tizenkét KVT-ben jelen lévő egyes élőhelytípusoknak az ökológiai követelményein alapulnak. Amint ugyanis arra a Bizottság rámutat, az említett intézkedések elszigetelt esetekre korlátozódnak, és azokat leggyakrabban kizárólag magánszemélyektől vagy az NGO-tól származó panaszok nyomán fogadták el, így azok részlegesek, és azt tanúsítják, hogy nincs olyan strukturális rendszer, amelynek célja a siketfajd (*Tetrao urogallus*) megőrzésének az e faj élőhelye károsodásának a megszüntetése útján történő biztosítása.
- 108 Másodszor hangsúlyozni kell, hogy a Szlovák Köztársaság az ellenkérelmében olyan intézkedések összességére hivatkozik, amelyek véleménye szerint alkalmasak a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyei károsodásának és az e fajra gyakorolt jelentős hatást gyakorló megzavarásnak a megakadályozására, nevezetesen hivatkozik „A hegyi szállítás infrastruktúrájának és a Csorba-tóhoz irányuló szállításnak az optimalizálása” nevű projektre, a Horná Orava KVT „különleges célú erdővé” való átminősítését érintő javaslatra, a Muránska planina-Stolica KVT nemzeti parkja területi felosztásának a projektjére, hat KVT esetében EP-kre vonatkozó tudományos javaslatokra, a Pralesy Slovenska (szlovákiai természetes erdők) és a Hluchánia természetvédelmi területre vonatkozó projektekre, valamint a Natura 2000 SVK integrált projektre.
- 109 Márpedig, amint azt a Bizottság hangsúlyozza, a Natura 2000 SVK projekt kivételével, amelynek megvalósítása 2021 januárjában kezdődött, a jelen ítélet előző pontjában említett valamennyi intézkedés a tervezés stádiumában van, következésképpen azok sem az indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártakor, sem pedig a jelen kereset benyújtásának időpontjában nem voltak végrehajtva. Így ezek az intézkedések, mivel csupán a jövőre vonatkozó kötelezettségeket tartalmazznak, nem minősíthetők az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „megfelelő intézkedéseknek”.

- 110 Következésképpen a Bizottság kellően dokumentáltan és részletesen bizonyította a megfelelő, olyan védelmi intézkedések állandó és szinte általános hiányát, amelyek annak elkerülésére irányulnak, hogy az erdőgazdálkodási tevékenységek a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyeinek a károsodását, valamint e faj olyan megzavarását okozzák, amely jelentős hatást gyakorolhat az említett faj érintő megőrzési célkitűzésre.
- 111 A fenti megfontolásokból következik, hogy a Szlovák Köztársaság – mivel nem tette meg a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy a siketfajd (*Tetrao urogallus*) védelmére kijelölt KVT-kben megakadályozza az élőhelyek károsodását és a jelentős hatású megzavarást – nem teljesítette az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének az ezen irányelv 7. cikkével összefüggésben értelmezett (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

C. A harmadik, a madárvédelmi irányelv 4. cikke (1) bekezdésének megsértésére alapított kifogásról

1. A felek érvei

- 112 A Bizottság a harmadik kifogásával azt rója fel a Szlovák Köztársaságnak, hogy nem teljesítette a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit azáltal, hogy nem hozta meg a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyére alkalmazandó különleges védelmi intézkedéseket az e faj megőrzésére kijelölt KVT-ken annak érdekében, hogy biztosítsa az említett faj fennmaradását és szaporodását az elterjedési területén.
- 113 A Bizottság különösen azt hangsúlyozza, hogy e rendelkezés a KVT-k kezelésének az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (1) bekezdéséhez hasonló módját határozza meg, így a KVT-kre az ezen utóbbi rendelkezésben említett különleges természetmegőrzési területekre alkalmazandóhoz hasonló védelmi rendszer vonatkozik. Következésképpen a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében előírt különleges védelmi intézkedések előírásának kötelezettsége magában foglalja az érintett területre vonatkozó megőrzéssel kapcsolatos célok és egyedi intézkedések meghatározásának a kötelezettségét, amelyeket ténylegesen végre kell hajtani.
- 114 Márpedig a Bizottság rámutat arra, hogy az indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártakor a Szlovák Köztársaság a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyét illetően az e faj megőrzése céljából kijelölt tizenkét KVT közül tizenegyben nem fogadott el különleges védelmi intézkedéseket. Ezenkívül ezen intézmény megjegyzi, hogy a jelen kereset benyújtásának időpontjában az e faj megőrzésére kijelölt hét KVT – beleértve az e faj szempontjából legjelentősebb területet, azaz a Nizke Tatry KVT-t – nem rendelkezett a természetmegőrzési területek gondozására vonatkozó programokkal.
- 115 A Bizottság konkrétan arra hivatkozik, hogy bár a természet megőrzéséről szóló törvény 26. §-ának (6) bekezdése lehetővé teszi, hogy kormányrendeletben megtiltsanak olyan tevékenységeket, amelyek kedvezőtlen hatással vannak a siketfajd (*Tetrao urogallus*) megőrzésére, e tagállam nem vezetett be ilyen tilalmakat. E hiányosságot maguk a szlovák hatóságok is elismerték, mivel a megőrzési program előírja, hogy a KVT-ket kijelölő rendeleteket módosítani kell annak érdekében, hogy tilalmakat vezessenek be az e fajra kedvezőtlen hatással járó tevékenységek tekintetében, ami a jelen kereset benyújtásának időpontjában még mindig nem történt meg.

- 116 Az elfogadhatóságot illetően a Szlovák Köztársaság azzal érvel, hogy ellentétben azzal, ami a Bizottság keresetéből következik, az ezen intézmény által felhozott harmadik kifogás valójában csak hét KVT-t érint, nem pedig tizenkettőt.
- 117 Ezenfelül e tagállam a viszonzásában azzal érvel, hogy a Bizottság által a válaszban a jelen ítélet 100. pontjában említett, azon ítélkezési gyakorlatra történő hivatkozás, amely szerint a különleges védelmi intézkedések nem korlátozódhatnak az ember által okozott külső káros hatások és zavarok elhárítására szolgáló intézkedésekre, hanem a fennálló helyzet alapján a terület állapotának megőrzésére és javítására irányuló pozitív intézkedéseket is magukban kell foglalniuk, elfogadhatatlan, mivel új kifogásnak minősül.
- 118 Az ügy érdemét illetően a Szlovák Köztársaság először is azt válaszolja, hogy a természetvédelmi szervezet a PO QE-nek „Az élőhelyvédelmi irányelv és a madárvédelmi irányelv értelmében vett közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek felügyelete” címet viselő projektje keretében javaslatot készített a siketfajd (*Tetrao urogallus*) megfigyelését szolgáló állandóan megfigyelt területekre vonatkozóan. Összességében e faj 54 területét javasolták megfigyelésre mind a KVT-ken belül, mind azokon kívül, így e tagállam szerint a megfigyelés magában foglalja a populáció reprezentatív mintáját. A Szlovák Köztársaság pontosítja, hogy e megfigyelést egy még nem véglegesített közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott szolgáltatón keresztül végzik.
- 119 Másodszor a Szlovák Köztársaság hangsúlyozza egyrészt, hogy a jóváhagyott gondozási programok végrehajtását rendszeresen értékeli, és másrészt 2021. március 10-án a siketfajd (*Tetrao urogallus*) védelmére irányuló célkitűzéseknek az e faj megőrzése céljából kijelölt KVT-kben való elérése érdekében javasolt 72 intézkedésből 68-nak a végrehajtása már folyamatban van.
- 120 Harmadszor e tagállam azzal érvel, hogy a hat KVT-t érintő gondozási programok tudományos projektjeinek elkészítése 2020 szeptembere és 2021 januárja között befejeződött. Ami a fennmaradó KVT-t, a Muránska planina-Stolic KVT-t illeti, 2020. január 24-én bejelentettek egy olyan nemzeti park létrehozására irányuló projektet, amely kétéves ideiglenes védelmet élvez. Ez a védelem a „Pralesy Slovenska” természetvédelmi területre vonatkozó projekt által érintett 76 területre is vonatkozik, amióta e területekre vonatkozóan 2020 szeptembere és novembere között nyilvános közleményeket tettek közzé.
- 121 A Szlovák Köztársaság álláspontja szerint ebből az következik, hogy a gondozási programok ideiglenes hiánya nem jelenti azt, hogy e programok jóváhagyásáig az érintett területeken nem hajtották végre a védelmi intézkedéseket a siketfajd (*Tetrao urogallus*) védelme érdekében.

2. A Bíróság álláspontja

a) Az elfogadhatóságról

- 122 Először is a harmadik kifogás tárgyát illetően meg kell állapítani, hogy a jelen kifogás a Szlovák Köztársaságnak a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeinek a rendszeres és tartós megszegésére vonatkozik. A jelen ítélet 94. és 95. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatra tekintettel meg kell állapítani, hogy a Bizottság a keresetének alátámasztása érdekében érvényesen hivatkozhatott azokra a tényekre, amelyekről az indokolással ellátott véleményének a kibocsátását követően értesült.

- 123 Ezenkívül a Szlovák Köztársasággal egyetértve meg kell állapítani, hogy bár a Bizottság a keresetlevelében a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyét érintő különleges védelmi intézkedéseknek az e faj védelme érdekében kijelölt tizenkét KVT-ből tizenegyben fennálló hiányára vonatkozóan fejtett ki érveket, a keresetlevél erre vonatkozó következtetése, valamint az abban foglalt kérelmek nem erre a tizenegy KVT-re vonatkoznak, hanem ezek közül csupán hétre, nevezetesen a Nízke Tatry SKCHVU018 KVT-re, a Tatry SKCHVU030 KVT-re, a Velká Fatra SKCHVU033 KVT-re, a Muránska planina-Stolica SKCHVU017 KVT-re, a Volovské vrchy SKCHVU036 KVT-re, a SKCHVU013 Malá Fatra KVT-re és a ZPS Levočské vrchy SKCHVU051 KVT-re.
- 124 Következésképpen a harmadik kifogás értékelése keretében kizárólag a Bizottság által e hét KVT-re vonatkozóan felhozott érveket kell figyelembe venni.
- 125 Másodszor, ami a Szlovák Köztársaság által felhozott elfogadhatatlansági kifogást illeti, elegendő megállapítani, hogy a Bizottság a válaszában pusztán az ítélkezési gyakorlatból származó, olyan idézetre hivatkozott, amelynek az egyetlen hatása egy olyan érv részletezése, amelyet ezen intézmény a keresetlevelében általánosságban már felhozott, és amely arra emlékeztet, hogy a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében előírt, a KVT-kre vonatkozó egyedi intézkedéseket hatékonyan kell végrehajtani, teljes körű, egyértelmű és pontos intézkedések útján.
- 126 Következésképpen meg kell állapítani, hogy az ítélkezési gyakorlatra történő ezen hivatkozás nem módosítja az állítólagos kötelezettségszegés tárgyát, és nem befolyásolja a jogvita terjedelmét (lásd ebben az értelemben: 2020. november 10-i Bizottság kontra Olaszország [PM10 – határértékek] ítélet, C-644/18, EU:C:2020:895, 68. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), így a Szlovák Köztársaság által előterjesztett elfogadhatatlansági kifogást el kell utasítani.

b) Az ügy érdeméről

- 127 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében valamely területnek valamely faj megőrzése érdekében KVT-ként való kijelölése feltételezi az e terület élőhelynek minősülését jelentő tulajdonságoknak a tartós fenntartását, amelynek az említett terület KVT-ként való kijelölését indokoló célja a szóban forgó faj fennmaradása és szaporodása (2018. július 25-i Grace és Sweetman ítélet, C-164/17, EU:C:2018:593, 35. pont).
- 128 Konkrétan e rendelkezés nemcsak az érintett területen belül az élőhelyek és a védett fajok kedvező védettségi állapotának fenntartásához szükséges védelmi intézkedések elfogadását követeli meg, de kiváltképp azok tényleges végrehajtását is, másképp az nem érvényesülhet hatékonyan (lásd ebben az értelemben: 2018. április 17-i Bizottság kontra Lengyelország [Białowieża-erdő] ítélet, C-441/17, EU:C:2018:255, 213. pont).
- 129 Ezen előzetes pontosításokra figyelemmel meg kell vizsgálni, hogy a szlovák hatóságok – amint azt a Bizottság állítja – megszegték-e azon kötelezettségüket, hogy különleges védelmi intézkedéseket fogadjanak el a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyét illetően.
- 130 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy a Szlovák Köztársaság az ellenkérelmében elismeri, hogy éppen a harmadik kifogás által érintett hét KVT tekintetében még nem fogadták el a gondozási programokat.

- 131 E tagállam azonban arra hivatkozik, hogy tudatában van annak, hogy a siketfajd (*Tetrao urogallus*) elegendő védelmének biztosítása szükséges és sürgős, és ezért hatékony módon minden olyan jogi eszközt igénybe vett, amely a természet megőrzéséről szóló törvény a számára biztosított.
- 132 Ezt az állítást azonban nem támasztja alá ténylegesen elfogadott és az érintett hét KVT-n belül végrehajtott gondozási programra való hivatkozás. Igaz ugyan, hogy – amint az a Szlovák Köztársaság ellenkérelméből és az ahhoz mellékelt dokumentumokból kitűnik – e tagállam számos olyan projektet kidolgozott és előkészített, amelynek célja a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyeinek az e célra kijelölt KVT-ken belül való megőrzésének a biztosítása, mint például konkrétan a „Muránska planina-Stolica” nemzeti park területi felosztása, valamint a „Pralesy Slovenska” természetvédelmi terület kialakítása, ez nem változtat azon, hogy csupán projektekről van szó, amelyek sem az indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártának az időpontjában, sem pedig a jelen kereset benyújtásának az időpontjában nem voltak véglegesítve, végrehajtva pedig még kevésbé.
- 133 Másodszor, ami a természetvédelmi hatóságok által a természet megőrzéséről szóló törvény 4. §-ának (2) bekezdése alapján hozott határozatokat követően elfogadott különleges védelmi intézkedéseket illeti, a Bíróság elé terjesztett iratokból kitűnik, hogy ezen intézkedések ideiglenes jellegűek, és azokat későbbi határozatok elfogadásával meg kell hosszabbítani, így az e rendelkezés által nyújtott védelem nem biztosíthatja tartósan a siketfajd (*Tetrao urogallus*) fajt és az élőhelyeit érintő kedvező védettségi állapot fenntartását.
- 134 Ebből az következik, hogy a Bizottság a jogilag megkövetelt módon bizonyította, hogy a Szlovák Köztársaság nem tett eleget a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében foglalt követelményeknek. Következésképpen a harmadik, e rendelkezés megsértésére alapított kifogás megalapozott.
- 135 A fenti megfontolásokból az következik, hogy a Szlovák Köztársaság – mivel nem fogadta el a siketfajd (*Tetrao urogallus*) megőrzése céljából kijelölt KVT-ken az e faj élőhelyére alkalmazandó különleges védelmi intézkedéseket annak érdekében, hogy biztosítsa e faj fennmaradását és szaporodását az elterjedési területén (Nízke Tatry SKCHVU018 KVT, Tatry SKCHVU030 KVT, Velká Fatra SKCHVU033 KVT, Muránska planina-Stolica SKCHVU017 KVT, Volovské vrchy SKCHVU036 KVT, Malá Fatra SKCHVU013 KVT és Levočské vrchy SKCHVU051 KVT) – nem teljesítette a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.
- 136 Ezért a Bizottság által indított keresetnek teljes egészében helyt kell adni.
- 137 A fenti megfontolások összességére tekintettel meg kell állapítani, hogy a Szlovák Köztársaság,
- mivel az EP-ket és azok módosításait, a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágásokat, valamint az erdőket fenyegető veszélyek megelőzését és a természeti katasztrófák által okozott károk következményeinek a kiküszöbölését célzó intézkedéseket mentesítette azon kötelezettség alól, hogy abban az esetben, ha jelentős hatást gyakorolhatnak a Natura 2000 területekre, azok tekintetében az érintett területre gyakorolt hatásaik megfelelő vizsgálatára kerüljön sor e területek megőrzéssel kapcsolatos célkitűzéseire tekintettel;
  - mivel nem hozta meg a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy megakadályozza az élőhelyek károsodását és a jelentős hatásokkal járó megzavarásokat a siketfajd (*Tetrao urogallus*) megőrzésére kijelölt KVT-ken (Nízke Tatry SKCHVU018 KVT, Tatry SKCHVU030 KVT, Velká Fatra SKCHVU033 KVT, Muránska planina-Stolica SKCHVU017 KVT, Chočské

vrchy SKCHVU050 KVT, Horná Orava SKCHVU008 KVT, Volovské vrchy SKCHVU036 KVT, Malá Fatra SKCHVU013 KVT, Poľana SKCHVU022 KVT, Slovenský Raj SKCHVU053 KVT, Levočské vrchy SKCHVU051 KVT és Strážovské vrchy SKCHVU028 KVT);

- mivel nem hozta meg a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyére alkalmazandó különleges védelmi intézkedéseket az e faj megőrzésére kijelölt KVT-ken annak érdekében, hogy biztosítsa az említett faj fennmaradását és szaporodását az elterjedési területén (Nízke Tatry SKCHVU018 KVT, Tatry SKCHVU030 KVT, Veľká Fatra SKCHVU033 KVT, Muránska planina-Stolica SKCHVU017 KVT, Volovské vrchy SKCHVU036 KVT, Malá Fatra SKCHVU013 KVT és Levočské vrchy SKCHVU051 KVT),

nem teljesítette az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének a 7. cikkével összefüggésben értelmezett (3) bekezdéséből, az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének a 7. cikkével összefüggésben értelmezett (2) bekezdéséből, illetve a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

IV. A költségekről

- 138 A Bíróság eljárási szabályzata 138. cikkének (1) bekezdése értelmében a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Szlovák Köztársaságot, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

1) Meg kell állapítani, hogy a Szlovák Köztársaság,

- mivel az erdőgondozási programokat és azok módosításait, a vészhelyzet elhárítása érdekében történő fakivágásokat, valamint az erdőket fenyegető veszélyek megelőzését és a természeti katasztrófák által okozott károk következményeinek a kiküszöbölését célzó intézkedéseket mentesítette azon kötelezettség alól, hogy abban az esetben, ha jelentős hatást gyakorolhatnak a Natura 2000 területekre, azok tekintetében az érintett területre gyakorolt hatásaik megfelelő vizsgálatára kerüljön sor e területek megőrzéssel kapcsolatos célkitűzéseire tekintettel;
- mivel nem hozta meg a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy megakadályozza az élőhelyek károsodását és a jelentős hatásokkal járó megzavarásokat a siketfajd (*Tetrao urogallus*) megőrzésére kijelölt különleges védelmi területeken (KVT) (Nízke Tatry SKCHVU018 KVT, Tatry SKCHVU030 KVT, Veľká Fatra SKCHVU033 KVT, Muránska planina-Stolica SKCHVU017 KVT, Chočské vrchy SKCHVU050 KVT, Horná Orava SKCHVU008 KVT, Volovské vrchy SKCHVU036 KVT, Malá Fatra SKCHVU013 KVT, Poľana SKCHVU022 KVT, Slovenský Raj SKCHVU053 KVT, Levočské vrchy SKCHVU051 KVT és Strážovské vrchy SKCHVU028 KVT);
- mivel nem hozta meg a siketfajd (*Tetrao urogallus*) élőhelyére alkalmazandó különleges védelmi intézkedéseket az e faj megőrzésére kijelölt KVT-ken annak érdekében, hogy biztosítsa az említett faj fennmaradását és szaporodását az elterjedési területén (Nízke Tatry SKCHVU018 KVT, Tatry SKCHVU030 KVT, Veľká Fatra SKCHVU033 KVT, Muránska planina-Stolica SKCHVU017 KVT, Volovské vrchy

SKCHVU036 KVT, Malá Fatra SKCHVU013 KVT és Levočské vrchy SKCHVU051 KVT),

nem teljesítette a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének a 7. cikkével összefüggésben értelmezett (3) bekezdéséből, a 92/43 irányelv 6. cikkének a 7. cikkével összefüggésben értelmezett (2) bekezdéséből, illetve a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkének (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

2) A Bíróság a Szlovák Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások